

OD POLITIKE DO KULTURE: RAZLIČNI VIDIKI MODERNE IN SODOBNE TAJVANSKE DRUŽBE

Akademski simpozij

Datum: 15. april 2015

Lokacija: Slovenski etnografski muzej (Metelkova 2, Ljubljana)

PROGRAM

15.15 – 16.30: Politično-ekonomski in ideološki vidiki

Moderator: Nataša Vampelj Suhadolnik

CHENG, Isabelle (Univerza v Portsmouthu, Velika Britanija) (v angleščini):

Skrbi me, ker sem mati: materinstvo in državljanstvo žensk imigrantk na Tajvanu

(I Care Because I'm a Mother: Motherhood and Citizenship of Immigrant Women in Taiwan)

ISTENIČ, Saša (Oddelek za azijske in afriške študije, Filozofska fakulteta)

(Ne)viden Tajvan: boj za obstanek v mednarodni skupnosti

SAJE, Mitja (Oddelek za azijske in afriške študije, Filozofska fakulteta)

Tajvansko gospodarstvo v luči krepitve gospodarskih stikov s kontinentalno Kitajsko

ROŠKER, Jana (Oddelek za azijske in afriške študije, Filozofska fakulteta)

Tajvanski filozof Mou Zongsan in moderni preporod konfucijanstva

16.30 – 17.00

Odmor s tajvanskimi prigrizki

mesec tajvanske kulture

17.00 – 18.15: Kulturni in jezikovni vidiki

Moderator: Saša Istenič

SERNELJ, Tea (Oddelek za azijske in afriške študije, Filozofska fakulteta)

Xu Fuganova aksiologija estetike

PETROVČIČ, Mateja (Oddelek za azijske in afriške študije, Filozofska fakulteta)

Jezikovna raznolikost na Tajvanu

VAMPEL SUHADOLNIK, Nataša (Oddelek za azijske in afriške študije, Filozofska fakulteta)

Nacionalni zakladi iz Kitajske v tajvanskem Nacionalnem muzeju Gugong

TRNOVEC, Barbara (Pokrajinski muzej Celje)

Formoza, otok sanj, v očeh velike popotnice Alme M. Karlin

Izvečki predstavitev

CHENG, Isabelle (Univerza v Portsmouthu, Velika Britanija):

I Care Because I'm a Mother: Motherhood and Citizenship of Immigrant Women in Taiwan (Skrbi me, ker sem mati: materinstvo in državljanstvo žensk imigrantk na Tajvanu)

Tajvan je že od poznih 1980ih ena glavnih vzhodnoazijskih destinacij za ženske poročne migracije. Število vseh migrantk, večinoma iz Vietnama, Indonezije, Tajske, Filipinov in Kambodže, ki so se poročile s tajvanskimi partnerji in se preselile na Tajvan, je decembra 2014 znašalo 145.441. Od teh jih je 75 odstotkov dobilo tajvansko državljanstvo. Po drugi strani pa je med 50 in 70 odstotki teh žena v zadnjem desetletju na Tajvanu rodilo otroke. Izsledki nakazujejo, da je večina žena ob

zanositvi zaprosilo tudi za državljanstvo. S kvalitativnimi metodami intervjujev žensk imigrantk na Tajvanu raziskava argumentira, da ženske imigrantke preidejo dvojni obred, v katerem sočasno postanejo matere in tajvanske državljanke. Materinstvo ženam predstavlja ključno motivacijo za njihovo prošnjo po tajvanskem državljanstvu.

Dr. Isabelle Cheng je lektorica vzhodnoazijskih študij na Šoli za jezike in območne študije na Univerzi v Portsmouthu v Veliki Britaniji, članica upravnega odbora Evropske zveze za tajvanske študije (EATS) ter raziskovalka na Centru za tajvanske študije Univerze SOAS v Londonu. E-mail: isabelle.cheng@port.ac.uk

ISTENIČ, Saša (Oddelek za azijske in afriške študije, Filozofska fakulteta)

(Ne)viden Tajvan: boj za obstanek v mednarodni skupnosti

Za Tajvan je njegova vidnost v mednarodni skupnosti temeljni pogoj nacionalnega preživetja. Z namenom, da bi presegel omejitve, ki jih v mednarodnem sistemu načrtuje LR Kitajska, se Tajvan močno trudi dokazati svetu, da so njegov narod, njegova svojstvena družba in kultura, neprecenljivi. S krepitvijo gospodarske, politične in vojaške moči LR Kitajske, se povečuje tudi njen vpliv v mednarodni skupnosti, zaradi česar postaja tajvanski manevrski prostor vse bolj omejen. Čeprav vladi v Pekingju in Tajpeju že dobrih 65 let povsem neodvisno in legitimno vodita vsaka svojo stran Tajvanske ožine, pa do danes še nista našli ustreznega političnega konsenza, ki bi premostil kontradiktorna vprašanja povezana s tajvansko suverenostjo in pravico do samoodločbe.

Dr. Saša Istenič je docentka na Oddelku za azijske in afriške študije na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. Je ustanoviteljica Tajvanskega raziskovalnega centra v Sloveniji, članica upravnega odbora Evropske zveze za tajvanske študije (EATS) ter članica svetovalnega odbora Evropskega raziskovalnega centra za sodobni Tajvan (ERCCT). E-mail: sasa@tajvan.si

SAJE, Mitja (Oddelek za azijske in afriške študije, Filozofska fakulteta)

Tajvansko gospodarstvo v luči krepitve gospodarskih stikov s kontinentalno Kitajsko

Model hitrega gospodarskega razvoja Tajvana kot enega od tako imenovanih »azijskih tigrov«, ki je temu otoškemu gospodarstvu omogočal hitro rast v zadnjih desetletjih 20. stoletja se je v začetku 21. stoletja izčrpal zaradi vedno večje povezanosti tajvanskega gospodarstva z gospodarstvom kontinentalne Kitajske. Tajvansko gospodarstvo je s tem pridobilo možnost širjenja na veliko kitajsko tržišče, vendar pa s tem postaja vedno bolj odvisno od razmer na kitajskem trgu, kar zaradi nerešenega političnega statusa postaja tudi vedno večji politični problem. Gospodarsko povezovanje s kontinentalno Kitajsko postavlja Tajvanu številne dileme nadaljnega razvoja, glede na to da v številnih primerih ne gre za enakomerno partnerstvo, ker je LR Kitajska zaradi svoje velikosti na področjih proizvodnih dejavnosti, ki so zanjo strateško zanimive, sposobna akumulirati velike količine kapitala ter s tem prevzemati pobudo v razvoju proizvodenj, kjer ima tajvansko gospodarstvo še vedno tehnološko prednost. Tajvan, ki ima največ svojih tujih investicij na Kitajskem, je po letu 2009 tudi sam začel sproščati formalne ovire za kitajske investicije, s čimer postajata obe gospodarstvi še bolj povezani, po drugi strani pa Kitajska zaradi političnih stališč ovira vključevanje Tajvana v širše regionalne gospodarske povezave, ki lahko potekajo le posredno preko formalnega članstva LR Kitajske v teh organizacijah, kar za otoško gospodarstvo predstavlja dodatne ovire za delovanje v sodobnem globaliziranem svetu.

Dr. Mitja Saje je eden od soustanoviteljev Oddelka za azijske in afriške študije na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani in profesor na istoimenskem oddelku, kjer predava kitajsko zgodovino ter sodobne politične in gospodarske razmere na Kitajskem in v širši regiji. E-mail: mitja.saje@guest.arnes.si

ROŠKER, Jana (Oddelek za azijske in afriške študije, Filozofska fakulteta)

Tajvanski filozof Mou Zongsan in moderni preporod konfucijanstva

Predavateljica bo Mou Zongsana najprej predstavila v širšem kontekstu Modernega konfucijanstva, kajti Mou je bil osrednji predstavnik tkim. 2. generacije te miselne struje, ki se je razvila na Tajvanu in v Hong Kongu v drugi polovici 20. stoletja. V obdobju, v katerem je bila teoretska misel v LR Kitajski večinoma omejena na sinizacijo marksizma in leninizma, so se tajvanski filozofi namreč posvečali rehabilitaciji kitajske idejne tradicije in iskanju sintez med kitajsko in evro-ameriško filozofijo. V nadaljevanju se bo osredotočila na tiste elemente Mou Zongsanove teorije, ki predstavljajo dragocen doprinos h globalnim filozofskim razvojem, in ki sodobnemu človeku

omogočajo boljše razumevanje kitajske miselne tradicije. Pri tem bo izpostavila predvsem paradigmo imanentne transcendence, koncept dvojne ontologije, ki predstavlja sintezo Kantove in budistične filozofije, ter koncept samo-negacije subjekta oziroma moralnega sebstva.

Dr. Jana Rošker je redna profesorica na Oddelku za azijske in afriške študije na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. Je soustanoviteljica Oddelka za azijske in afriške študije, pobudnica, ustanoviteljica in prva predsednica Evropske zveza za kitajsko filozofijo (EACP), vodja nacionalnega raziskovalnega programa Azijski jeziki in kultur ter vodja dveh mednarodnih projektov s področja konfucijanske teorije. Je svetovno priznana strokovnjakinja za tradicionalno in sodobno kitajsko filozofijo, zlasti epistemologijo ter teorijo znanosti.

E-mail: Jana.Rosker@ff.uni-lj.si

SERNELJ, Tea (Oddelek za azijske in afriške študije, Filozofska fakulteta)

Xu Fuguanova aksiologija estetike

Xu Fuguan (1903 - 1982) je pomemben tajvanski filozof dvajsetega stoletja, katerega teoretski doprinos je na Kitajskem in Tajvanu v središču sodobnih akademskih interesov, vendar je na zahodu še tako rekoč popolnoma neraziskan. Xu Fuguan je eden izmed predstavnikov druge generacije Modernega konfucijanstva, znotraj katere so se najjasneje odrazile razvojne smernice rehabilitacije kitajskega tradicionalizma. Xu Fuguan se je odlikoval s precej dobrim poznavanjem razvoja starokitajske družbe predvsem na področju njenih sociokulturnih posebnosti. Ukvarjal se je predvsem s filozofijo in sociologijo kulture ter z literarno in umetnostno kritiko, v zgodovino novejšje kitajske miselnosti pa se je zapisal tudi kot eden prvih teoretikov specifične kitajske estetike. Prispevek se osredotoča na Xu Fuguanovo teorijo estetike, v kateri obravnava povezavo med umetnostjo in življenjem v smislu notranje izpolnitve. Xu meni, da daoistični (zlasti Zhuangzijeve) diskurzi predstavljajo »duha kitajske estetike« veliko bolje kot konfucijanstvo, ker je konfucijanski estetski duh prežet z moralo, medtem ko je v daoizmu povezava med življenjem in umetnostjo povsem neposredna.

Tea Sernelj je doktorska študentka na Oddelku za azijske in afriške študije. V svoji doktorski disertaciji se ukvarja s proučevanjem enega izmed najrelevantnejših tajvanskih učenjakov 20. stoletja Xu Fuguanom in

njegovih filozofskih in estetskih konceptov, še posebej s konceptom tesnobe, *qija* in telesnega spoznavanja in njihovo medsebojno interakcijo ter kritično refleksijo znotraj specifičnih potez konfucijanskega preporeda.

E-mail: Tea.Sernelj@ff.uni-lj.si

PETROVČIČ, Mateja (Oddelek za azijske in afriške študije, Filozofska fakulteta)

Jezikovna raznolikost na Tajvanu

Prispevek najprej predstavi jezike na Tajvanu in v nadaljevanju preide na splošno pogovorni jezik *guoyu*. Na tem mestu osvetli problematiko transkripcije kitajske pisave in se naveže na integrirane sisteme vnosa pismenk v okolju Windows. Na nekaj primerih si ogledamo tudi značilnosti sodobnega jezika ter podobnosti in razlike s celinsko kitajščino.

Dr. Mateja Petrovčič je docentka na Oddelku za azijske in afriške študije na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. Je članica Evropske zveze za kitajske študije (EACS) in Evropske zveze za kitajsko jezikoslovje (EACL).

E-mail: mateja.petrovčič@ff.uni-lj.si

VAMPELJ SUHADOLNIK, Nataša (Oddelek za azijske in afriške študije, Filozofska fakulteta)

Nacionalni zakladi iz LR Kitajske v tajvanskem Nacionalnem muzeju Gugong

Med številnimi mestnimi in provincialnimi muzeji v LR Kitajski in Tajvanu prav Nacionalni muzej *Gugong* v Taipeiju hrani bogato in dragoceno zbirko kitajske dediščine, ki so jo preko stoletij zbirali posamezni cesarji. Celotna zbirka je sestavljena iz skoraj 696.295 umetniških izdelkov, ki jih sestavljajo bronasti, keramični, žadasti in emajlirani izdelki, slikarska in kaligrafska dela, tapiserije, tekstil, rezbarije, razni zgodovinski dokumenti in knjige ter mnogi ostali vrhunsko izdelani predmeti. V kakšnih okoliščinah in kako se je celotna zbirka znašla na Tajvanu, kje se je prvotno hranila in kaj je botrovalo nastanku Nacionalnega muzeja, so vprašanja, na katere bodo podani odgovori. Podrobneje bodo izpostavljeni tudi posamezni predmeti, ki so uvrščeni v vrh svetovne umetnosti in kulturne dediščine.

Dr. Nataša Vampelj Suhadolnik je docentka na Oddelku za azijske in afriške študije ter trenutno vodja katedre za sinologijo in namestnica predstojnika oddelka. Je pobudnica, ustanoviteljica in prva predsednica

Evropskega združenja za azijsko umetnost in arheologijo (EAAA) ter članica upravnega odbora Evropske zveze za kitajske študije (EACS). V svojem raziskovalnem delu se ukvarja s tradicionalno in sodobno kitajsko umetnostjo, z odrazom kozmologije v umetnostnih težnjah, z grobno umetnostjo, budistično umetnostjo in materialno kulturo. E-mail: Natasa.Vampeljsuhadolnik@ff.uni-lj.si

TRNOVEC, Barbara (Pokrajinski muzej Celje)

Formoza, otok sanj, v očeh velike popotnice Alme M. Karlin

Alma M. Karlin (1889–1950), svetovna popotnica, ljubiteljska raziskovalka, pisateljica in poliglotka, je svet prepotovala v letih 1919-1927. Na Tajvan, takratno Formozo, je prispela konec leta 1923. V pristanišču Keelung jo je pričakal gospod I., na prošnjo njenega skupnega prijatelja. Kmalu je ugotovila, da ima I. zelo nenavadno poslanstvo; osvobajal je gejšo, v njegovi hiši v današnjem Tajpeju so se šolali revni formoški otroci, na vogalih ulic je imel govore, v katerih je bolj kot do domovine – bil je Japonec – izražal ljubezen do sveta. Za policijo je bil oporečnik, hišne preiskave so bile zato na dnevnem redu. Almi je posvetil veliko časa; približal ji je materialno in duhovno kulturo otoka, hodila sta na »raziskovalne pohode«, pripovedoval ji je o staroselcih Tayalih in jo odpeljal na območje, kjer so živeli. V njegovi družbi je zelo uživala – Formoza je bila »pravljíčna deželá«, v kateri je naletela na »pravljíčnega princa« –, vse dokler se njun odnos ni romantično zapletel. Poglavlje, v katerem otok v potopisu Samotno potovanje prvič omeni, nosi naslov Otok sanj, tisto, v katerem opisuje odhod z otoka, pa naslov Beg. Formozo je po približno dveh mesecih v solzah zapustila.

Barbara Trnovec, kulturna antropologinja in etnologinja, kustosinja v Pokrajinskem muzeju Celje, doktorandka na področju kulturne antropologije, avtorica monografije Kolumbova hči, o življenju in delu Alme M. Karlin, za raziskovalno in publicistično delo na to temo je bila nominirana za študentsko Prešernovo nagrado in Valvasorjevo priznanje. E-mail: Barbara.trnovec@pokmuz-ce.si

SLOVENSKI ETNOGRAFSKI MUZEJ

S E M

Univerza v Ljubljani
FILOZOFSKA
FAKULTETA
Oddelek za azijske in afriške študije